

b. 608

6643

1. Obiekt

Kościół poewangelicki ob. rzym.-Kat. p.w. Matki Boskiej
Częstochowskiej

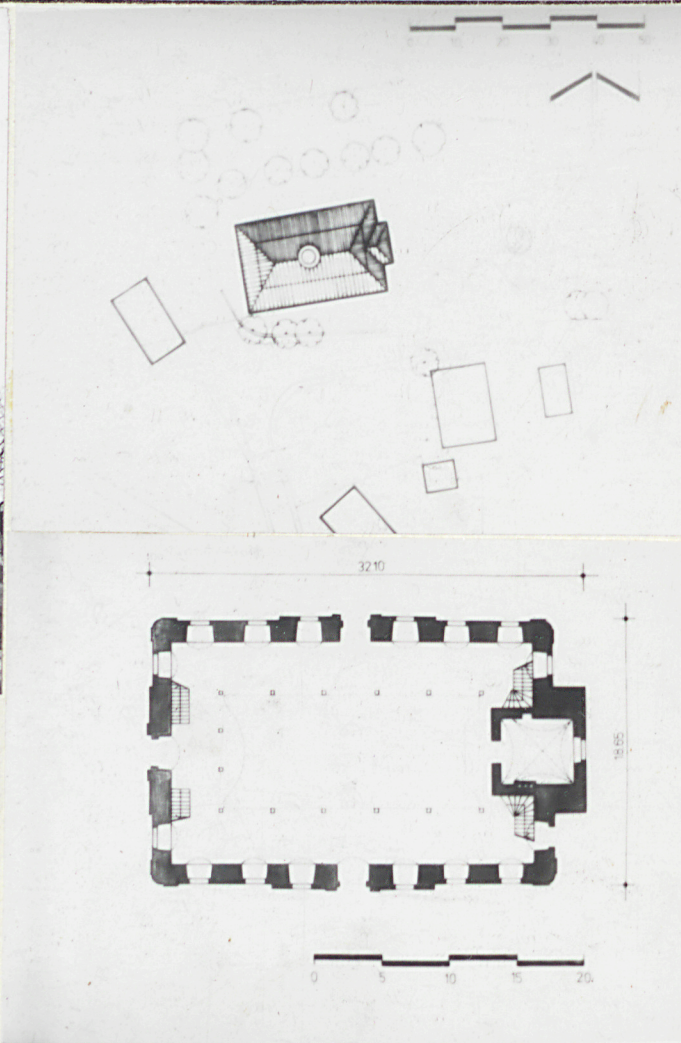
2. Czas powstania

1778-1780

3. Miejscowość

PODGÓRZYN

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, 1

4. Adres

Podgórzyn
ul. Żołnierska nr 89
nr hipoteczny /nr kontorlny 301/

5. Przynależność administracyjna

województwo jeleniogórskie

gmina Podgórzyn

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Giersdorf

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo wrocławskie

powiat Jelenia Góra

8. Właściciel i jego adres

Kuria Metropolitalna
we Wrocławiu
ul. Katedralna 13

9. Użytkownik i jego adres

Parafia rzym.-katol. Trójcy
Świętej w Podgórzynie
ul. Kościelna 2

10. Rejestr zabytków

Nr 1420 data 23.IX.1965r.

A/443/520

3.12.1958

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

W. Kapałczyński

1980-82r.

BS1DZ

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

W r. 1742 ewangelicy wybudowali skromny drewniany Dom Modlitwy. Ze względu na powiększenie się wieńnych przystąpiono do budowy większego zboru. Budowę rozpoczęto w r. 1778. W r. 1779 położono w dniu 3 maja kamień węgielny a już w następnym - 1780r. budowę zakończono. Znane jest nazwisko mistrza murarskiego /niejaki Liebusch z Jeleniej Góry/ oraz majstra- stolarza /Gory Rüssel/. W 1792r. ufundowano organy i szereg olejnych obrazów. Styl późny barok.

Remont od 1982

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Budowla położona w południowej części wsi na skrzyżowaniu ulic Żołnierskiej i Bojki na zadrzewionym terenie dawnego cmentarza ewangelickiego. Teren działki ogrodzony płotem z siatki. Mury z kamienia łamanego zaprawą wapienną. Gzymsy i konstrukcyjne odcinkowe nadproża otworów okien i drzwi wykonane z cegły. Tynkowane i malowane od zewnątrz i od wewnątrz. Obramienia portali i okien wykonane z piaskowca. Cokoł obłożony prostokątnymi płytami kamiennymi. Wieżba drewniana stolcowo-płatwiowa. Dach i rynny z blachy miedzianej. Konstrukcja sygnaturki drewniana przykryta blachą miedzianą. Posadzka lastrykowa, dekoracyjna. Stolarka okien i drzwi współczesna, stylizowana. Budynek na planie prostokąta z symetrycznymi wystęgami ryzalitowymi w elewacjach na osi podłużnej i poprzecznej budynku. W partiach centralnych ryzalitów umieszczono główne drzwi. W krótszej elewacji wschodniej /tylnej/ umieszczono po jednym otworze wejściowym na ~~osiach~~ osiach bocznych okien górnych. Bryła zwarta, silnie zaakcentowana sygnaturka. Wnętrze salowe kryte pozorną kolebką podparte dwoma rzędami filarów, dźwigających jednocześnie trzy kondygnacje empor. Od strony wnętrza empory osłania pełna balustrada drewniana o skromnej dekoracji w postaci prostokątnych płycin, otoczonych, profilowanymi, gieromanymi listwami. Policzkowe schody łączące balkony umieszczone są od strony południowej po obydwu stronach empor. Ściany wnętrza pomalowane na pastelowy kolor ugru. Podział elewacji różnicowany na partię cokołową i partię górną poprzez dwie kondygnacje okien o różnicowanej znacznie wysokości, ale podobnej formie oraz poprzez wprowadzenie gzymsu pośredniego. Narożniki bryły zaokrąglone. Podziałów pionowych dokonują zdwojone pilastry tokańskie. Portale zamknięte łukiem odcinkowym z płaskimi klincami w zwornikach. Węgory o prostym profilu - wąska listew na krawędziach zewnętrznych. Analogiczne łuki i profile występują w wykrojach okien dolnej kondygnacji. Wyższe okna są większe i posiadają łuk półpełny wsparty na impostach. Ścianę wieńczy wyładowany, profilowany gzyms. Dach czterospadowy, łamany. Po środku kalenicy, dwukondygnacyjowa sygnaturka z ażurowym arkadowym prześwitem, kryta cebulastym hełmem zakończonym masztem i chorągiewką z ażurowymi inicjałami i datą 1780r. Wystrój skromny, posoborowy-współczesny. Kościół zelektryfikowany

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
12.000 m ³	950 m ² /z balkonami/	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja W r. 1812 przełożenie pokrycia dachu i remont więźby. W 1829 remont sygnaturki. W roku 1979 przystąpiono do kapitalnego remontu i odbudowy zdewastowanego kościoła. Prace były prowadzone w oparciu o szczegółową dokumentację /ekspertyza techniczna i mykologiczna, inwentaryzacja inż.Bocheń/ i opinię architektoniczno-konserwatorską oprac. przez dr.inż. M.Przyłęckiego w 1979r. Prace polegały na remoncie i uzupełnieniu więźby dachowej, wymianie łupku na blachę miedzianą. Wykonaniu nowych tynków wewnętrznych i zewnętrznych. Założeniu izolacji i wykonaniu posadzki. Wymianie stolarki oraz oszkleniu okien. Prace ukończono w 1982 roku.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan po remoncie bardzo dobry.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

WAP we Wrocławiu, Dział III. Rej. Legnicka. sygn. akt
III 1945

22. Bibliografia

- P. Banaś "Kościoły poewangelickie na terenie woj. wrocławskiego" w: "Ochrona Zabytków" -
- XIX w. nr 4 1966 r.
- G. Grundmann - "Die Betlzauser und Bethauskirchen
der Kreises Hirschberg, Breslau 1922
s. 42, 66, 68.
- Kolinowski - Architektura doby baroku na Śląsku,
Warszawa 1977r. s. 219
- M. Przyłęcki - Kościół w Podgórzynie, rys historyczny
maszynopis, WKZ 1979r.
- M. Rochowicz - Studium historyczne-architektoniczne
kościół ewangelickiego w Podgórzynie,
PP PKZ Wrocław 1980r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Grafiki, pt Perspektiwische Vorstellung derer von
Sr. Koenigl.
Maj in Preussen dem Land Schlesien allergnaedigst
cocoedirten Bethauser..... 1748-1759. Zbiór w Muzeum
Narodowym we Wrocławiu.
Zdjęcia kościoła z pocz. XX w. w zbiorach WKZ Jelenia
Góra.

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

W. Kapałczyński
X. 1982r.

26. Sprawdził

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Wkładkę założył: Wejciech KAPACZYŃSKI
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BS.1.D2